

2014

Мажбурий
берил нусха

Alisher Navoiy
201
nomidagi
Oila sog'lom
O'zbekiston MK
mустахкам экан

экан — жамият мустахкам, жамият
— мамлакат барқарордир.

Ислом КАРИМОВ

Оила

Жамият

21 (1173)-сон 28 май 2014 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

**"ШОФАЙЗИ" —
ФАЙЗЛИ ГЎША**

3

5

**ГУЛЛАР ХОНАДОН
ТАБИБИ(МИ?)!**

**ЧОРРАХАДА
АДАШТАН
АЁЛ**

6

8

БАХТ ТИЛЛОДАМИ?

ҚАДР-ҚИММАТИМ, ТАЯНЧИМ ВА ИФТИХОРИМСАН, МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОН!

Муҳаммадкарим ШОМУРОДОВ
сурат-лавҳаси.

Болалик — беғубор фасл

"Оила ва жамият"
газетасини ўз оиласининг яна бир
ҳақиқий аъзоси сифатида қадр-
лаб, биз билан ҳамфикр,
ҳаммаслак бўлиб келаётган муҳ-
тарам
муштарийлар!
Унутманг, сеvimли газетангизга
йил бўйи обуна
бўлишингиз мумкин.

Индекс — 176

ҲИКМАТ

Болага кичкиналигида
билим бер, яхши ишлари
учун мукофотла, ёмонла-
рининг ёмонлигини ўзлари-
га тушунтир.

Саъдий ШЕРОЗИЙ.

1 июнь — Халқаро болаларни химоя қилиш куни

УМИД НИҲОЛЛАРИ

1959 йил 29 ноябрда қабул қилинган "Бола ҳуқуқлари" Декларациясида "Инсоният ўзида мавжуд бўлган энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини болаларга беришга мажбур", дея эътироф этилган эди. Орадан кўп ўтмай, бола ҳуқуқлари ҳақидаги илк ҳужжат — "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги Конвенция ишлаб чиқилиб, БМТ Бош Ассамблеяси томонидан 1989 йилда бир овоздан қабул қилинди. Ушбу ҳужжат юқорида қайд этилган Декларация қоидаларини тўлдириб, уни янада ривожлантирди.

Ўзбекистон мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги Конвенцияга қўшилди. Бу эса азалдан болажон халқимизнинг юксак инсонийлик фазилатларига уйғун, болаларга ғамхўрлигимизнинг ёрқин ифодаси эди. Мамлакатимизнинг Халқаро болалар жамғармаси — ЮНИСЕФга аъзо бўлиши (1994 йил 20 март) Ўзбекистон болаларни ҳар томонлама химоя қилишга катта эътибор қаратаётганини яққол намоён қилди. Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасининг "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуни ҳаётга изчил татбиқ этиб келинмоқда. Президентимиз ташаббуси билан бир қатор йилларнинг оналик ва болаликни химоя қилиш, болалар ва ёшлар манфаатларини ифодалаб номлангани ва шунинг билан давлат дастурларининг амалиётга йўналтирилиши, хусусан, "Соғлом бола йили" да ҳам кенг қўламли ишлар қилинаётгани дунё жамоатчилигининг юксак эътирофига сазовор бўлаётгани бежиз эмас.

Бу йил Халқаро болалар жам-

ғармаси — ЮНИСЕФ фаолият кўрсатаётган 123 та давлатда "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги Конвенция қабул қилинганнинг 25 йиллиги кенг нишонланади. Уйлаймизки, "Соғлом бола йили" Давлат дастурида белгиланган 7 та йўналишдаги 125 та тадбир ижросининг таъминланаётгани мазкур байрамга ҳам муносиб тўхдадир.

Мамлакатимиз истиқлолга эриш-

гач, ёш авлодни ўз мустақил фикрига эга бўлган, бу мураккаб дунёда тенглар ичра тенг яшай оладиган, юксак салоҳиятли, баркамол этиб тарбиялаш бош вазифага айланди. Президентимиз раҳнамолигида таълим тизимида туб ислохотлар амалга оширилди. Юртимиз фарзандларининг узлуксиз ва бепул таълим олиши, уларнинг ўз иқтидорини намоён этиши учун мустақкам ҳуқуқий асослар яратилиб, барча шарт-шароитлар муҳайё этилди.

Яна бир муҳим жиҳат, юртимизда жисмоний имконияти чекланган фуқароларнинг ҳам билим олиш ҳуқуқлари тўла химояланган бўлиб, турли даражада ногирон фуқаролар учун махсус таълим муассасалари

"Фарзандлар ота-оналарнинг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар, қонуни олдига тенгдирлар. Оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қилинади."
Ўзбекистон Республикаси
Конституциясининг
65-моддасидан

фаолият юритмоқда. Шунингдек, таълим тўғрисидаги қонун ҳужжатларида бошқа давлат фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахслар ҳам республикамизда билим олишлари мумкинлиги назарда тутилган.

Мамлакатимизда иқтисодиётимизнинг барча соҳалари учун олий ва ўрта махсус таълимни бўйича билимга эга бўлган кадрларни тайёрлаш ва уларни иш билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада кенг қўламли ишлар йўлга қўйилган.

Ўзбекистон фарзандлари деярли барча соҳаларда нафақат юртимизда, балки дунё миқёсида ҳам улкан ютуқларга эришиб, мамлакатимиз шарафини улугламоқда, бу эса уларга кўрсатилаётган ғамхўрлик ва яратилган шарт-шароитлар ўз самараларини бераётганининг ёрқин далилидир.

Бир ниҳолни мева берадиган, соя соладиган дуркун дарахт бўлиши учун қанча куч-меҳнат сарфланади. Шу каби умид ниҳолларимиз бўлган ўғил-қизларимизни Ватанимизга муносиб фарзандлар қилиб воёга етказиш, уларнинг жисмонан ва маънан соғлом бўлиши оиланинг бахт-саодатига, жамиятимиз равангига хизмат қилади. Зеро, фарзандларимизнинг соғлом, интеллектуал салоҳиятли, ўз юртига садоқатли бўлиб камол топиши халқимизнинг кучига куч, мамлакатимиз кудратига кудрат қўшаверади.

Барно ЖАББОРОВА,
"Болалар ва оилаларни
қўллаб-қувватлаш Ассоциацияси"
Тошкент вилояти
бўлими раиси.

Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитасида

МАЪНАВИЯТ ОИЛАДАН БОШЛАНАДИ

Пойтахтимиздаги "Ёшлар ижод саройи"да Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси томонидан "Маънавият оиладан бошланади" деб номланган илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда республикамиздаги давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар хотин-қизлар қўмиталари раислари, "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонига сазовор бўлган аёллар, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари ҳамда 200 га яқин маҳалла маслаҳатчилари иштирок этдилар.

Анжуманда фуқаролар йиғинлари қошида фаолият олиб бораётган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиларнинг жамиятда тутган ўрни, бугунга қадар ушбу лавозим эгаларининг малакаларини ошириш борасида ташкил этилган ўқув-семинарлар, кўрсатилган услубий ёрдамлар борасидаги ишлар кенг таҳлил этилди.

Тадбир доирасида мамлакатимиз вилоятларидан ташриф буюрган тадбиркор аёллар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар асосида "Ўзбекистон аёли — тадбиркор ва бунёдкор" номи кўргазма-савдоси ҳам ташкил этилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Элмира Боситхонова иштирок этди.

Барно МИРЗААҲМЕДОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

ШУКРОНА

Пиру бадавлатлар

Оққўрғон туманидаги Султон Сегишбоев номи мавзегга бориб, Абдугофир ота Абдуллаев ҳақида сўрасангиз, каттаю-кичик фахр билан сўзлайди. Бу йил ўзининг муборак 90-бахорини қарши олган отахоннинг бошидан кечган гаройиб воқеалар китобларга ҳам сизмайди, десак муболага бўлмайди.

— Эсимда, мен эндигина 15 ёшга кир-

трактор хайдадим, ҳатто сал-пал саводим борлиги боис ўқитувчилик ҳам қилдим, ва ниҳоят, деҳқончилик ортидан ҳалол меҳнатим билан бир этак болаларни раҳматли, меҳрибон аёлим Мукаррамхон билан биргаликда тарбияладик. Мен шунча йил яшабманки, лекин ҳеч қачон ношукрлик қилмадим.

Хозир неварачевараларимни ёнимга олиб, кўрган-кечирган азоб-укубатларни ҳикоя қилишдан кўра, бугунги ёруғ кунларнинг қадрига етишларини таъкидлашдан чарчамайман. Нега десангиз, шундай кунларга етганлар бор, етмаганлар бор. Кимнинг тушларига кирганди, Ватанимиз озод бўлади, ота-боболаримиз бир умр орзу қилган даврларни кўрамиз, деб ўйламагандик.

Абдугофир бобо биргина Оққўрғоннинг ўзида ҳам тенгдош, сал кам уч асрлик унутилмас воқеаларнинг гувоҳлари бўлмиш юз билан юзлашаётган нурунийлар кўплигини эшитиб суюнади. 48 нафар неварача, 53 нафар чевара, 15 нафар эвара кўрган бу фаршасифат инсоннинг ибратли ҳикоялари, дуолари ҳар қандай кўнгилни чоғ қилади.

Абдуҳамид МУСОҚОВ.

ган маҳалим раҳматли отамни тўхмат билан қамаб юборишди. Ана ўшандаёқ оиламиз бошига қора кунлар тушди — каттақон рўзгорнинг ташвишлари менинг зиммамда эди. Тасаввур қилиш мушкул, очарчилик, қаҳатчилик йиллари эди, етти фарзанддан ёлғиз ўзим тирик қолиб, муштипар онамга тиргак бўлдим. Аввал қосибчилик билан машғул эдим, кейин

БЕПАРВОЛИК ҚИММАТГА ТУШАДИ

Бирор хонадонда қутилмаганда содир бўлган ёнгин кўпчиликни хавотирга солади, унинг моддий зарари, айниқса, инсон соғлиғига хавф туғдиришини асло эътибордан четда қолдирилмаймиш.

Туманимизда жорий йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида содир бўлган ёнгинларнинг аксарияти аҳоли турар уйларида кузатишган. Ачинарлиси, нохуш ҳолатларнинг асосий сабаби бепарволик, лоқайдлик, эътиборсизликдир. Оловдан фойдаланишда эҳтиётсизлик оқибатида 14 ҳодиса қайд этилган бўлса, бундан 4 таси болаларнинг олов билан ўйнаши натижасида, 10 таси носоз электр, 10 та ҳодиса эса газ ускуналаридан фойдаланишда ёнгин хавфсизлиги қоидаларининг қўпол равишда бузилиши оқибатида келиб чиққанлиги аниқланди.

Айни кунларда ҳаво ҳарорати қизиб бормоқда. Бу эса ўз ўрнида, ташланган маиший чиқиндиларнинг қуриб кетишига ва унга тушган биргина учкун туфайли қутилмаган ёнгина айланishiга ҳам сабаб бўлиши ҳеч гап эмас. Шахсий машиналарнинг гаражлари орасида қолган чиқиндилар, уй атрофларида бепарволарча ташланган маиший чиқинди, ўз вақтида ўрилмасдан ўсиб кетган ўтлар аслида табиий манзара ва экологиянинг бузилиши, турли хашаротларни кўпайиши билан бирга ёнгинларга ҳам олиб келади.

Албатта, маҳалла фуқаролар йиғинлари ва уй-жой мулкдорлар ширкатлари томонидан ўтказиладиган ҳашар ва тозалик кунларида ҳам бу каби жиддий масалаларга алоҳида эътибор қаратилиши муҳимдир.

Э.ТУРСИНБАЕВ,
Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ИИБ ЁХБ
инспектори, кичик сержант.

“ШОФАЙЗИ” ФАЙЗЛИ ГЎША

Пойтахтимизнинг Шайхонтохур туманидаги “Шофайзи” маҳалласида амалга оширилаётган хайрли ишларни кўриб кўзлар кувнайди. Ҳаммаёқ саранжом-саришта, ободончилик, яратувчанлик авжиди.

Бир ярим минг оилада 8054 нафар аҳоли истиқомат қилаётган бу гўшада ўзаро аҳил ва соғлом муҳитни барпо этиш, аҳолининг турмуш даражасини юксалтириш ҳамда ижтимоий муҳит барқарорлигини таъминлаш борасида кўплаб ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

— “Маҳалланг — отанонг”, деган гап бежизга айтилмаган, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Бахтиёр Шамсутдинов. — Қадим-қадимдан диёримизда маҳалла тарбия маскани, оқибат ва тотувлик манзили ҳисобланган. Мустақиллик йилларида эса Президентимиз раҳнаомлигида бу миллий қадриятларимиз, анъаналаримиз янада сайқал топиб, маҳаллаларга эътибор кучайди. Йил сайин хонадонларимиз обод бўлиб, одамларимизнинг яшаш тарзи яхшиланиб бормоқда. Ўтган йили фуқароларнинг ўзини йўли бошқариш органларига бўлиб ўтган сайлов жараёнларида маҳалладошларим яна менга ишонч билдиришди. Албатта, ҳали бажарадиган ишлар жуда кўп. “Соғлом бола йили” Давлат дастурида ҳар томонлама етук салоҳиятли, соғлом ва баркамол фарзандлар тарбиясига алоҳида эътибор қаратиш вазифаси белгилаб берилди. Маҳалламиз ёшларининг саводхонлигини ошириш, фуқароларимизга куллайлик яратиш мақсадида кутубхона ташкил этиш учун “Маҳалла” жамоат фондининг Тошкент шаҳар бўлимига мурожаат этдик. Таклифимиз

кўллаб-қувватланиб, шу йил охиригача компьютерлар, газета ва журналлар ҳамда китобларни келтириб, кутубхонани ишга туширишни режалаштиряпмиз. “Оила — маҳалла — таълим муассасаси” ҳамкорлигида олиб борилган ишлар ҳам яхши самара бермоқда. Афсуски, баъзан айрим ота-оналарнинг ўз фарзандлари таълим-тарби-

пайтда ўттиздан ортиқ ёшлар хунара ўрганишмоқда. Маҳалламизни янада обод бўлиши учун шаҳар ва туман хотин-қизлар кўмиталари, ҳомийларимиз, маҳалладошларимиз билан биргаликда иш олиб бораёпмиз.

“Шофайзи”ликларнинг ҳаёт тарзи, турмуш шароитлари билан яқиндан танишар эканмиз, ёшларнинг маъна-

ясига қолайд муносабатда бўлаётганига дуч келяпмиз. Маҳалла фаоллари, маслаҳатчилар, профилактика инспектори билан ана шундай хонадонлар ўртасида ёшларга эътиборсизлик оқибатида юзага келаётган нохушликлар ҳақида тушунтиришлар олиб бораёпмиз. Кўз тегмасини, сўнги уч ярим йил мобайнида ёшлар ва вояга етмаганлар ўртасида бирорта ҳуқуқбузарлик ҳолатлари содир бўлмади. Қувонarli томони, маҳалламизда арқон ишлаб чиқариш, кийим-кечаклар, келинлар либослари тикишни йўлга қўйган ўнга яқин хунараманд, тадбиркор ва касаначилардан айна-

вий-ахлоқий тарбияси, кексаларни қадрлаш, кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш борасида ҳам бу ерда тахсинга лойиқ ишлар амалга оширилаётганига гувоҳ бўлдик. Кам таъминланган 20 та оиланинг 2-3 яшар болалари учун “Капиталбанк” номли дастур асосида банкда ҳисоб рақами очилиб, ҳар бирига 100 минг сўмдан пул маблағи қўйилибди. Бола 18 ёшга тўлгунча бу жағмага 5-6 миллион сўмга етар экан. Ушбу маблағ билан бола моддий жиҳатдан бировга қарам бўлмай, ўқиши, бирор тадбиркорликни йўлга қўйиши мумкин. Айни пайтда маҳаллада яна 10 та оила фарзандлари-

Ватан маҳалладан бошланади

га мазкур дастур асосида ҳисоб рақамлари очиш ишлари олиб борилаётган экан. Бу йил олтига оила фарзандларига шаҳардаги сув хавзаларида шуғулланиш учун бепул чипталар олиб берилгани, иккита оила болалари Тошкент шаҳар диагностика марказига юборилиб, бепул тиббий текширувлардан ўтиши ташкил этилгани ҳам хайрлидир.

Маҳалла оқсоқоли билан кечган суҳбатимиз мавзуси тўй ва маросимларни ихчамлаштириш, ёшлар, хусусан келинчақларнинг кийиниш одоби мавзусига бурилганида Бахтиёр ака куюнчақлик билан шундай таклифни ўртага ташлади:

— Тўй-тантана ва бошқа маросимларни ихчамлаштириш, дабдabasиз ўтказиш учун энг аввало, ҳар бир оила соҳиб жиддий ўйлаб кўриши лозим. Илгари, биласиз, биз эркаклар сахармардонда, яъни тонгги соат тўрт-бешларда овора бўлиб, ошга борардик. Ҳозирги кунда эса тўйхоналарда бир хил вақт, яъни соат еттида эшиклар очилапти. Бу каби тартиблар ҳаммага маъқул бўлаяпти. Тўғри, маҳалла фуқаролар йиғини хузуридаги тўй-хашам-

ларни ўтказиш комиссияси фуқароларга сарф-харажатларни камайтириш, бошқаларга бу борада салбий таъсир кўрсатиш зарбиёсизлар бериши мумкин. Шу ўринда яна бир муаммо хусусида ўз фикрларимни айтишим керак: қизларимизнинг европализацияга ҳос тўй либосларини кияётгани ҳақида кейинги пайтда кўплаб баҳс-мунозаралар билдирилмоқда. Яъни ёшларни Европа маданиятига тақлид қилишда айблаёпмиз. Хўш, жуда ўринли бўлган бундай гапларни айтишдан олдин биз ўзимизнинг миллий услубдаги келин либосларимизни яратишимиз керак эмас-

ми? Албатта, айрим уринишлар бор, аммо ҳали меъёрига етмаган. Марҳамат, дизайнерларимиз миллий матоларимиздан қадриятларимиз ва анъаналаримизга мос, чиройли ва бетакрор келин либосларини яратиб, институтларда, коллеж ва лицейларда ўқиётган қизлар ўртасида кенг муҳокамага қўйишини. Қизларимиз ҳам шу ҳақда ўзларининг тақлифларини билдирса яхши эмасми? Ҳам замонавий, ҳам миллий руҳни ўзида акс эттирган либос қайси келинчаққа маъқул бўлмайди?!

Чин маънода яратувчанлик руҳи билан яшаётган “Шофайзи” маҳалласининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Насиба Иноятова, профилактика инструктори Фарҳод Аҳмедов, котиба Назокат Раҳматуллаева, фаоллардан Набира Юсупова, Абдуқодир Маликов, Ақром Нишанов, Соҳиб Аҳадов, Ҳамидулла Абдуллаев каби ҳаёт тажрибасига эга нуруний отахон ва онахонларнинг маслаҳатларига суяниб, ҳамжиҳатлик билан иш олиб борилаётгани боис бу ҳудуд аҳлига кўпчиликнинг хаваси келаётгани рости. “Маҳалла” жамоат фонди, Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш ассоциацияси билан ҳамкорлик қилиш зарбиёсизлар маҳалла ва оиланинг урини, “Соғлом бола — келажагимиз пойдевори”, “Соғлом она — соғлом бола” каби мавзулардаги маданий-маърифий тадбирлар ҳамда психологлар, журналистлар ва шифокорлар билан учрашувларнинг ўтказилиши маҳаллада соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, аёллар ўртасида тиббий маданиятни шакллантиришда катта аҳамият касб этмоқда.

Ҳамроҳон
МУСУРМОНОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири.

Бир донишманд киши кексаларни кўрганда дарров дастёрлик қиладиган ўсмирдан сўрабди:

— Ўғлим, сизни доим фойдали иш билан шуғулланиб, одамларнинг оғирини енгиллатиш учун югуриб-елган ҳолда кўраман. Салом-алигингиз, кексаларга ҳурмат-эътиборингиз беқийс экан. Айтинг-чи, бундай фазилатларни кимдан ўргангансиз?

Бола тавозе билан қўлини кўксига қўйиб, жавоб қилибди: — Одобни беодоблардан ўрганганман, отахон!

Инсон аввало ўз одоби билан кишилар дилида ҳурмат уйғотади. Қолаверса, бир-биридан қийим-кечаги, либос-анжомидан кўра ақл-заковати, муомаласи, илм-хунари, хулқ-автори билан фарқ қилади. Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз қадим-қадимдан ёшлар тарбиясига жуда катта эътибор беришган. Ҳар бир ота-она фарзанд кўриш бахтига муяссар бўларкан, уни яхши инсон бўлиб вояга етишини ўз олдига мақсад қилмоғи лозим. Бу эса кўп меҳнат, катта масъулият, сабру иродани талаб қилади.

ҚАЛЬ ЭҲТИЁЖИ

Шундай оилалар борки, катталарнинг ўзлари тарбияга муҳтож. Уйдаги жанжалу келишмовчилик, нопоқлик, текин даромад топишга муккасидан кетиш бола руҳиятига салбий таъсир этади. Лекин ақли, узоқни кўзлайдиган фарзандлар оиладаги бу нохушликка берилмай, яхшиларга суянган ҳолда иш тутсалар, мақсадга мувофиқ. Ота-она фарзандини ардоқлаб ўстиради, кейинчалик ҳаётда қоқилмасин деб ўқитади, хунарни қилади. Ёмон йўлга кирмасин, деб, фарзандини хушхулқ бўлишга ўргатади. Балоғатга етганида бахтини ўйлайди, ниҳоят, қизини тенгига, ўғлини муносибига уйлаб, кўнгли тинчиди. Шу зайдда кексайиб қолганини билмайди.

Ота-онани эъозламоқ фарзанд учун ҳам фарз, ҳам қарз. Қобил фарзанд оиласи обрўсини оширадиган ишларга қўл уради, уларни ранжитадиган ҳолатлардан ўзини тияди. Бирор иш бошлаш олдида ота-онаси-

нинг маслаҳати, дуосини олишга интилади. Ахир улар фарзандига ҳеч қачон ёмонликни раво кўрмайди. Одатда, ота-она фарзанди кўтариб келадиган нарсани эмас, нуридийдасининг ўзини кутади, соғ-саломат кўришга интизор бўлади. Аммо айрим болалар ўз бурчларини, энг аввало, ота-онасига пул билан ёрдам беришдан иборат, деб билалдилар.

Баъзиси касаллик ёки кексалик боис болаларининг моддий ҳимоясига муҳтож бўлсалар, бошқалари бунга эҳтиёж сезмайдилар. Аммо бундан қатъи назар, ҳамма ҳам ўз нуридийдасини ҳар доим кўриб, унинг орзусида қарига, интилишларига шерик бўлгиси келади. Агар боласи бирор сабаб билан узоқроқ жойларга кетса, ота-она бу айрилиқни оғир кечиради. “Ишқилиб, боламнинг танижони соғмикан?” деб хавотирланиб юради.

Қариси бор уйнинг париси бор, дейдилар. Ҳа, улар билан рўзгоримиз

Мушоҳада

қут-баракали бўлади. Халқимизнинг асрлар давомида шаклланган ибратли одатлари, ҳаёт сабоқларини ёшларга ўргатувчи, қадрлаб авлоддан-авлодга узатувчи ҳам ана шу ёши улуглардир. Кези келганда ёшларга йўл-йўриқ кўрсатиб, қай бир хатолардан сақлаб қолувчилар ҳам шулар эмасми?

Одатда, йўл юриб келаётган инсофли одам беҳосдан бирор чуқурчага тийиб кетса, ўрнидан туриб, этак қойиб кетавермайди. Бошқалар ҳам йиқилмасин, деб ўша жойни текислаб, бирорта таёқни суқиб кетади. Бу, эй йўловчи, эҳтиёт бўл, кўзингга қара, деган ишорадир. Ота-боболаримиз ҳикмати ҳам ана шундай огохлик белгисиғи ўхшайди. Бизни ҳар нарсадан воқиф этади. Олижаноб одамлар кўпчиликини ўйлаб кўмилиб қолган булоқ кўзини очадилар, довраҳат экиб, боғ-роғ яратадилар. Демак, яхшидан боғ қолади...

Ойша ТҶАРАЕВА,
профессор.

ЭНГ АЗИЗ МАЪНАВИЙ БОЙЛИК

Мамлакатимизда «Адабиётга эътибор — маънавиятга, келажакка эътибор» шиори остида ташкил этилган анъанавий республика Китоб байрами тадбирлари, нафақат пойтахтимизда, балки Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлар марказларида ҳам кенг нишонланди.

Мазкур тадбир Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги, Ёзувчилар уюшмаси, Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, Республика Маънавият тарғибот маркази, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди, «Ўзкитобсавдо-таъминоти» масъулияти чекланган жамияти, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Байрамнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги бош директори О. Юнусов, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Муҳаммад Али ва бошқа сўзга чиққанлар Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида аҳолининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини янада юксалтириш, ёшларда юртга садоқат, миллий ва умуминсоний гоғларга эҳтиром туйғуларини кучайтириш ва интеллектуал салоҳиятни барқарор қилиш мақсадида етказишда китобнинг ўрни беқиёс эканини алоҳида таъкидлади.

Бугунги кунда юртимизда барча соҳалар каби ноширлик ва матбаачилик ҳам жадал ривожланмоқда. Мамлакатимизда юздан зиёд наш-

риёт, ташкилот ва илм-фан муассасалари ҳузурда эзликка яқин ноширлик бўлимлари фаолият юритмоқда. Аҳолининг китобга бўлган талаб ва эҳтиёжи эса йилдан-йилга ошиб бормоқда. Республикаимиздаги нашриётлар томонидан ҳар йили икки мингдан зиёд номдаги адабиётлар нашр этиляпти. Бир қатор нашриётларимизда чоп этилган китоблар Хитой, Германия, Россия, Эрон, Туркманистон каби мамлакатларда унган халқаро китоб ярмаркаларида совринли ўринларга сазовор бўлмоқда.

Икки кун давомида пойтахтимиздаги Фафур Фулом номли маданият ва истироҳат боғи китобсевар ҳамюртларимиз, ўқувчи ва талабалар билан гавжум бўлди. Респуб-

ликаимизда фаолият олиб бораётган 100 дан зиёд нашриётлар, матбаа корхоналари, ҳамда китоб савдоси ташкилотларнинг махсулотлари кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотди.

— Бугунги тадбирга 3 миллион сўмлик китоб олиб келган — дейди «Давр нашриёти» МЧЖ ходими **Мамура Мўминова**. — Айниқса, оналарнинг болалари учун эртак ҳамда бадий китоблар харид қилаётгани жуда қувонарли. Фарзандларимизни китобнинг инсон ҳаётида нечоғли ўрни катта эканини ҳар дақиқада ҳис этиб яшашига ўргатишимиз зарур. Чунки бадий асар ўқиган бола қахрамонларнинг бошидан кечирган воқеа-ҳодисаларни таҳлил қилиш орқали дунёни

Жараён

англайди, фикрлашга ўрганади.

Тадбирда «Намунавий китоб дўкони» республика кўрик-танловининг ғолиблари тақдирланди. Шунингдек, нашриётларда чоп этилган янги китоблар, халқаро китоб кўргазмаларида эътироф этилган китоблар тақдироти, «Энг яхши китобхон», «Китобхон оила» каби мавзуларда совринли интеллектуал ўйин ва викториналар жамоатчиликда катта таассурот қолдирди.

— Ўқувчиларимни китобга бўлган иштиёқи баланд, — дейди **Олмасор туманидаги 249-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт ўқитувчиси Дилфуза Тоҳиева**. — Байрам доирасида ташкил этилган савдо-ярмаркаларидан ўқувчиларим жуда кўплаб китоблар сотиб олишди. Болаларимиз кейинги йилларда кўплаб маълумотларни асосан компьютердан олишга одатланиб қолишарди. Мана шундай тадбирларнинг тез-тез ўтказиб турилиши уларни китобга бўлган муҳаббатини янада оширади.

Республика Китоб байрами дастури доирасида «Китоб — миллатнинг бебаҳо маънавияти ва маданий мероси» мавзусида ўтказилган илмий-амалий конференцияда ўзбек адабиёти, ноширчилиги ва матбаачилиги ютуқлари таҳлил этилди. Босма махсулотларга бўлган аҳоли эҳтиёжи, китоб бозори конъюнктураси ва маркетинги масалалари борасидаги мавжуд муаммоларнинг ечимлари боғида фикр алмашилди.

Ўз муҳбиримиз.

ОТЮРАК — тилимизда кўрқмас, ўта доворак одамларга нисбатан «отюрак» сўзи қўлланади. Бу сўзнинг пайдо бўлишига халқимиз қадимдан отни мард ва вафодор жонивор сифатида қадрлагани сабаб бўлган бўлиши мумкин. Тилимизда доворак маъносидagi «юрагида ёли бор» деган иборанинг пайдо бўлишига ҳам кўрқмас кишиларни отга менгзаш сабаб бўлган.

Тунги тўқайда ҳар қадамда хатар хавф солади. Шунинг учун отюрак Тоҳир шашт билан олдинга ўтди.

Журналдан

ТОШБАҚАТОЛ — бу сўз тилимизда кам ишлатилади. Лекин, айни шу «тошбақатол» деган ном билан аталувчи ўсимлик юртимизда ўсади. Адабиётшунос Тўра Нафасовнинг изоҳига кўра, «Тошбақатол» деб аталувчи ўсимлик тоғда ўсадиган, ноёб, доривор ўсимликдир. Шунингдек, тилимизда амалга ошириш мумкин бўлмаган иш ҳақида «Тошбақа толга чиққанда» деган ибора ҳам қўлланади. Лекин, бу иборанинг тошбақатол ўсимлигига алоқаси йўқ.

Норбўта бироз нарида, улкан харсангтош ёнида шамолда чайқалаётган тошбақатолни кўриб қолди.

Журналдан

ДАҚИҚА — тилимизда «минут» маъносини англатган бу сўзнинг туб илдизи «парчалади» деган маънони билдиради. Дарҳақиқат, дақиқа вақтнинг кичик парчасидир. «Ўзбек тилининг этимологик луғати»да изоҳланишича, «дақиқа» сўзининг «заррача», «молекула» деган маънолари ҳам мавжуд. «Минут» сўзининг ўзи ҳам лотинчада «майда, кичик, унча эмас» деган маънони англатади.

Уч-тўрт дақиқалик сукутдан кейин Отабек тилга келди.

Абдулла Қодирий

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

ҚАДР ТУЙҒУСИ

Инсон аввало ўз хонадонидида ҳаловат топади. Биз жуда қадрлайдиган ҳаловат тушунчаси бир қарашда катта ёшдагиларга нисбатан айтиладиган сўздай туюлади. Аслида эса бу сўз замиридаги теран маъно оилада яшовчи барчанинг ҳам кўнгил истагини фодолайди. Мурғак гўдакнинг осуда уйкусида нақадар ўзгал ҳаловат бор! Ўқитувчиси берган уй вазибаларини ойиси ёки дадаси билан бирга тайёрлаб ўтирган билан болажон бундай бахтиёрликни ҳис қилади, албатта. Хонадондаги осуда ҳаёт, тинч-тотувлик, аввало шу бебаҳо тушунчаларни катта ёшдагилар чукур англаши ва шунга мудом интилишини, оилада маънавий муҳит тўғри шаклланганлигини англатади. Зеро, оиланинг маънавий муҳити ана шу митти гўша аъзоларининг кундалик ҳаёти, иш ва ўқишида қайсидир даражада намоён бўлиши табиий. Шу боис нафақат оила, балки маҳалла, таълим муассасаларида ҳам бу муҳим жиҳат доим назарда тутилади.

Ҳар бир оила маънавиятини шакллантиришда маҳалланинг ҳам ўз ўрни ва масъулияти бор. Хусусан, маҳаллада олиб бориладиган маънавий тадбирлар, эзуликка хизмат қилувчи янги анъаналар ўзига хос тарбиявий роль ўйнайди. Буни мен ўз худудимизда анъанавий равишда ўтказилаётган «Маҳалладаги энг яхши оила» кўрик-танловини кузатиб, аққол ҳис этдим. Унда ҳар бир оила бу муқаддас тушунчанинг нақадар муҳимлигини ибрат даражасида намоён қилганига гувоҳман. Оилани қадрлаш туйғуси шу ҳаётини ойна орқали фарзандлар онг-шуурига сингади. Фарзандлар тарбияси учун эътиборли бўлиш, ота билан онанинг, фарзандларнинг оиладаги ўз бурчинини тўла англаб етиши ва унга риоя қилиши оила маънавиятининг асосини ташкил қилади, десак муболага бўлмайди. Шу боис ҳар бир хонадон аҳли учун бу муқаддас даргоҳга садоқат, ота-онага ҳурмат, фарзандларга меҳр-муҳаббатли бўлиш туйғулари юксак маънавий фазилатга айланаверсин, деймиз.

Гулзира ШАРИПОВА,
Бекобод шаҳар ДНИ катта нотариуси.

Эндигина балоғатга етган йигит-қизларнинг қалби қайноқ, юраги турфа ҳис-туйғуларга лиммо-лим бўлади. Шундай паллада уларнинг айримлари йигит-қиз ўртасидаги муносабатларга энгил-елпи қарайдилар. Яъни ўзаро оддий муомала билан жиддий муносабат ўртасидаги меъёрларни билиб-билмай чалқаштириб юборишади.

Баъзи ҳолларда шунчаки танишувдан бошланган муносабат кўп ўтмай чигал муаммони келтириб чиқаради. Чорасиз турган қизга ўзи учун гўё осон йўлни танлаётган йигит: «Ахир мен ҳомиладор бўлиб қолган қизга уйланомайман, уйимдагиларнинг обрўсига тўғри келмайди. Бирор чорасини топарсан, яхшиси, аборт қилдиргин» дейишдан ўзини тиймаслиги ҳам мумкин. Ҳомиладор ҳолда ёлғиз қолиш, уни таниган-билган

ЕНГИЛ-ЕЛПИ ҚАДАМ

одамлар кўзига қандай қараш ҳақидаги ўйлар гирдобидида қиз ҳомилани сунъий равишда туширишга ўзини мажбур деб билади ва, табиийки, шифокорларга мурожаат қилади...

Шуни унутмаслик керакки, ҳуқуқий жиҳатдан қараганда, бунда қонун бузилиш ҳолати юзага келган ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 115-моддасига кўра, «Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш, агар ҳомила сунъий туширилган бўлса, — энг кам ойлик иш ҳақининг эллик бараваригача миқдорда жазима ёки икки йилгача ахлоқ тўзатиш ишлари ёхуд олти ойгача қамоқ билан жазоланади.»

Тиббиёт мутахассисларининг фикрича, биринчи ҳомиласини аборт қилдирган аёлнинг кейин яна ҳомиладор бўлиши қийин кечади, айрим ҳолларда аёл буткул фарзанд кўролмайдиган бўлиб қолиши ҳам кузатилади экан. Албатта, қарс қилдан деганларидек, йигит ҳам, қиз ҳам тақдиринг жиддий йўлларидида энгил-елпи қадамлар билан юришга ошиқмасалар, иккови учун чигал бўлган бундай муаммога дуч келмайдилар. Шундагина улар эрта-индин, айниқса катта ёшга етганларида аччиқ надоматда қолмайдилар.

С. БАБАЖАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси
4-ўқув курси тингловчиси.

ГУЛЛАР ХОНАДОН ТАБИБИ(МИ?)!

Ясмин (жасмин) гулларида таралаётган ифор киши кайфиятини кўтаради. Гулбаргларида териб ёстиқ остига қўйилса, асаб тизимини тинчлантириб, уйқуни меъёрлаштиради, мия фаолиятини яхшилади. Ясминдан олинган эфир мойи ўзининг хушбўйлиги билан ажралиб туради. Эрталаб кўк чойга ясмин гулбаргини аралаштириб, дамлаб ичилса, одамни тетиклаштиради.

Ёруғликни хуш кўрувчи бу гул новдаси ва қаламчасидан кўпайтирилади. Доимий равишда сугориб, озиклантирувчи ўғитлар бериб борилса, нафақат хоналарни, балки ҳовлиларни-да ўзининг оқ сариқ, нозик гуллари билан безайди.

Хушбўй каллизия (Олтин мўйлов). Новдалари бўғим-бўғим бўлиб, осилиб, чирмашиб ўсувчи бу гул ёш маккажўхориға ҳам ўхшаб кетади. Халқимиз орасида "тувақдаги печак гул", "олтин мўйлов", "хонаки женьшен" номлари билан машҳур бу гулнинг шарбати ва дамламаси қандли диабет, панкреатит, юрак касалликларида, ошқозон-ичак яллиғланганда, бронхит астма ва лейкозда даводир. Бундан ташқари, саратон касалликларининг олдини олади. Уни ўстириш ва кўпайтириш жуда осон. Сугоришдан кўра, барглариға сув пуркагани маъқул.

Фикус. "Қора шахзода" номи билан олган бу гулни кўпчилик ҳамюртларимиз меҳр билан парваришлайдилар. Фикус халқ табиобатида радикулит, остеохондроз ва артрит каби хасталикларни даволашда ҳам қўлланилади. Бунинг учун унинг бир дона япроғи гўштқиймалагичдан ўтказилиб, 100 мл. спиртли шиша идишга солиниб, оғзи маҳкам беркитилган ҳолда 2 ҳафта қоронғи ва салқин жойда сақланади. Сўнг икки қаватли доқада сузиб олинади. Ун кун давомида уйқуға ётишдан аввал, 200 гр. ош тузи солинган илиқ сувда ванна қилиб, сўнг мазкур тиндирмани оғриқ жойиға суриб, устидан қалин шарф билан ёпиб қўйилади.

Герань ўстирилган уйда чивин ва пашшалар бўлмайди. Бундан

Биласизми?

ташқари асабни тинчлантириш, руҳиятни кўтариш хусусиятиға эға бўлгани боис, бу гул ўсган хонадондан жанжал чикмас эмиш.

Алоэ. Дарахтсимон алоэ ичак касалликларини даволайди. Совунли алоэ косметикада ишлатилади. Ундан тайёрланган малҳам

юздаги доғларни кетказибгина қолмай, ажинларни йўқотади. Бунинг учун алоэнинг пастиқ барғи кесилиб, гўшти жойи ажратиб олинади. Сўнг унға бир қошиқ асал, битта тухум сариги қўйилади. Ушбу тайёр масса юзға кунора суртилиши лозим. Бундан ташқари, алоэдан йирингли яраларға, лат еган жойларға қарши малҳам сифатида фойдаланиш мумкин.

Кактус ёруғликни яхши кўради, аммо сувға унчалик хуши йўқ. Ёзда ҳафтада 2 марта сув қўйилади. Баъзи ҳолларда кактус мита, қизил клапа ва кўнғизлардан зарарланиши мумкин. Бундай пайтда махсус "Фуфанон" дорисидан фойдаланилади. Халқ табиобатида ўсимликнинг тикка ўсган танасини қуритиб, майда туйиб яраларни даволашда ишлатилади ва суяк синганда гипсға қўшиб бойлашади. Ревматизмда йирик гўлли кактус (грандифлорус) нинг шираси билан оғриқ жойи артилса, фойдали.

● Вақтида сугормаслик ва кальций етишмаслиги натижасида гул япроқларининг учи сарғаюди. Агар ёруғлик етишмаса, ҳавонинг ҳарорати юқори бўлиб, "ташна"лик қийнаса, гулнинг пастиқ япроқлари қуриб, тўкилади.

● Ҳаво жуда қуруқ бўлса, кам сугорилса, тувақнинг жойи тез-тез алмаштирилса, азот етишмаса гуллари гунчалиғидаёқ тўкила бошлайди. Очилган гулбарглари сўлгин ҳолда бўлса, демак, бу ўсимлик ўғитта, кўёш нуриға ҳамда етарли миқдордаги намликка муҳтож.

● Гуллар пластмасса идишда ўстирилса, илдизи димиқиб қолади. Сопол тувақларда эса улар эркин нафас олади.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

Ҳар бир бола — бир дунё. Фарзанд — умримизнинг кўрки, мазмуни. Болалар — эртанимиз эгалари. Уларға улашилган озгина меҳр, кўрсатилган иззат-ҳурмат бир кун келиб, нафақат ота-онасиға, балки бутун бир халққа, жамиятға катта мукофот бўлиб қайтиши, шубҳасиз.

"ПАРКЕНТ ДЕҲҚОН БОЗОРИ" МЧЖ ЖАМОАСИ

мамлакатимиздаги барча болажонларни
1 ИЮНЬ — ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ
ҚИЛИШ КУНИ
билан самимий муборакбод этади!

Умримиз давомчилари бўлган зурриётларимизни меҳр булоғи, оқибат қўрғониде авайлаб-асраб вояға етказайликки, кексайганимизда унинг ширин мевалари умримиз дафтарини безасин. Истагимиз, болаларнинг безубор қалби деч қачон ўксимасин, уларнинг қувноқ кулгулари ҳамиша оламни тутсин!

ВНИМАНИЕ, СКИДКИ!

Дом для Вас и Вашей семьи!

SIMPLEX
(+ 99890)
168 49 23
(+ 99871)
279 27 77

+ Бонус - ГАРАЖ
КВАРТИРЫ ИЗ ПЕРВЫХ РУК!
СНИЖЕННЫЕ ЦЕНЫ НА КВАРТИРЫ.
СТОИМОСТЬ 1 М² - 1 400 000 - 2 400 000 СУМ.
СПЕШИТЕ! СРОК СКИДОК И КОЛИЧЕСТВО
КВАРТИР ОГРАНИЧЕНЫ.
ПРИНИМАЕМ ЗАКАЗЫ НА СТРОИТЕЛЬСТВО ЖИЛЫХ
ОБЩЕСТВЕННЫХ И ДР. ЗДАНИЙ.
услуги лицензированы

2013/11/15

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).
Тиббий массаж — 3 ой (2 ой ўқиш, 1 ой амалиёт).
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Олий торт безатиш курси — 1 ой.
Уйгур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.
Жаҳон таомлари — 2 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой (0 дан балансгача).
Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

Бичиш-тикиш, моделлаштириш ва малака ошириш — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Тирноқ, киприк ўстириш ва дипелляция — 1 ой.
Қаштачилик — 3 ой (машинада вышивка). Тўкувчилик — 3 ой.
Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.
Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Декоратив гул ясаш — 1 ой. Сарпо қути ва саватлар ясаш — 1 ой.
Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.
Қарвинг (мева ва сабзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларға ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзё 1-уй 31-хона. МЎЛЖАЛ: Юнусобод деҳқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

БИР ҲОВУЧ ДУР

Сенға хайрихоҳ бўлмаган кишидан кўмак сўрама.

Умар ибн ХАТТОБ

Дўст дўстдир асли қилимиши билан,
Дўст эмас "дўстингман" дейиши билан.
Носир ХИСРАВ

Ким охирини ўйламаса, бошидаёқ янглишади.

Хуан МАНУЭЛ

Кўчада "Ласетти" машинасидан тушган аёл шошиб келганча мен билан кўришди. Ёш бўлсам-да, хотирам пайд берди — танимадим. "Сожидамисан, (исмлар ўзгартирилган — муал.) мени эсладингми, Дилбар опангман-ку, хув ота ховлингдаги кўшинга", деганидан сўнггина кулимсираб, уни маҳкам қучоқлаб олдим. Опани эсладим: Мендай кўшни қизалоқларни уйига чақириб, сочларимизни чиройли қилиб турмаклар, ўриб кўяр, бизни кўп эркаларди. У жуда чиройли эди, кичкина бўлсам-да, буни фахмлардим.

— Кап-катта қиз бўлиб қолибсан-ку! Маҳаллага бир борганимда сени ўқишда дейишганди, ҳозир бирор газета-журналда ишлаётган бўлсанг кераг-а?

— Энди иш бошладим, тадбирдан келаётгандим.

Хуллас, Дилбар опа мени кўлтиқлаб, "Синглим, юрагим дардга тўлиб кетган, юр, бирор вақтинг бўлса, суҳбатлашайлик, уйингга ўзим элтиб кўяман", дея кўча юзида турган машинасига етаклади.

— Сизга мазза, машинангиз бор экан, — дедим ҳавас билан.

Опа бироз оғир нафас олди.

— Эҳ, синглим-а, шу матоҳ мени бахтимдан айирганини билмайсан-да. Ишонсанми, шу савилни минган кунимни лаънатлайдиган бўлиб қолдим.

Унинг кўзига ёш қалқди.

— Биласанми, мен кўпларнинг назарида, керагидан ортиқ равишда ўзига тўқ аёлман, фарзандларим, дангиллама ҳовлим, бир нечта машинаман бор. Бугун эса уларнинг ҳаммасидан айрилдим.

Биласан, ўзим оддий ко-сиблар хонадонидан ўсганман.

Яхши ўқидим. Ҳамма ҳавас қиларди. Ўқишдан уйга, уйдан ўқишга чопардим, баъзи бир дугоналаримга ўхшаб, кино-ю кўнгилочар давраларга умуман бормасдим. Баҳорнинг ёмғирли кунларидан бирида кўчадан бораётсам, устимга бир машина кўлмак лойка сувни сачратиб ўтиб кетди. Уст-бошим шалаббо бўлди.

Энди нима қиламан, деб турсам, бир машина келиб ёнгинамда тўхтади. Ҳайдовчи эшикни очиб: "Синглим, чиқиб олинг, шунақа бефаросат ҳайдовчилар ҳам бор-да, роса шалаббо бўлибсиз-ку, қаерга борасиз, обориб кўяман", деди. Пули қанча бўлишини сўрадим.

— Берганингиз. Керакмас десам, нотўғри тушунасиз. Тезроқ чиқа қолинг, — деди у.

Ўриндиқ топ-тоза, лой чап-лангандай бўлиб турган кийимим билан хижолат бўлганча ўтирдим.

— Уч минг берсам, бўладими?

— Бўлади.

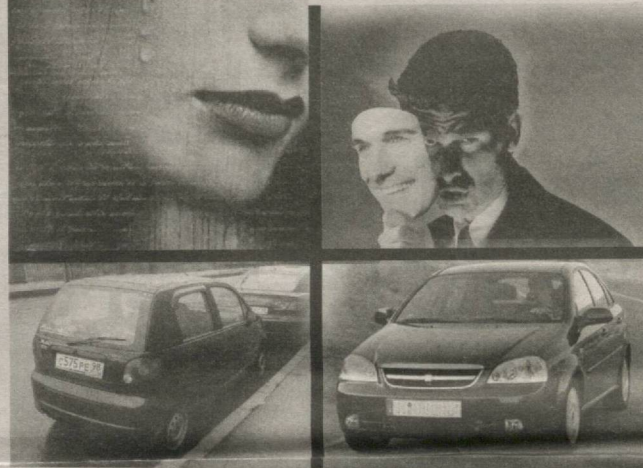
Йўлга тушдик. Йигитга қарайман. Ниҳоятда жиддий, камгап. Қорачадан келган, барваста, қалин ва қоп-қора сочи, қошлари, ингичка мўйлови ўзига ярашган. Бутун диққати йўлда. Ўз-ўзимдан гапиришини кутдим. Йўқ, бир оғиз ҳам гапирмади. Дархонга етганда:

— Қайси томонга ҳайдай? — деб сўради.

— Овора бўлманг, у ёғига пиёда кета қоламан.

— Бу аҳволда шамоллаб қоласиз-ку, айтинг, қаёққа юрай?

ЧОРРАҲАДА АДАШТАН АЁЛ

— Роса бурилишлар кўп, — деганча хижолат тортиб йўл кўрсатдим. Ҳовлимизга етиб келдик. Пул узатдим.

— Керак эмас, менга оқ йўл тилаб кўйсангиз, кифоя, — деди.

— Исмингиз ким?

— Қувонч, сизники-чи?

— Дилбар.

— Хўп, хайр, — дея эшик-ни ёпиб кетиб қолди...

Қизиқ, у на кўл телефони-мни, на ўқиш жойимни суртиштирди. Қанақа йигит бўлди? Балки, бола-чақали одамдир. Хуриликко жуфти ҳалоли ҳам бордир. Ҳар қалай, барибир, жаҳлим чикди. Ҳайронман, баъзида иш жойимизни, телефон рақамимизни сўраб ҳоли жонимизга қўймайдиган шилқим йигитларни кўриб, жиғибийрон бўламиз. Нега энди гап-га тортмаган, шилқимлик қилмаган йигитдан ўпкалай-миз? Хуллас, шу кундан бошлаб ҳалиги йигит негадир кўз ўнгимдан ўтаверди. Ҳатто машинасининг рақамига ҳам қарамабман. Ўша яшил "Нексия"ни, унинг соҳибини машиналар дарёсидан ахтараман. Тополмайман. Битирувчи курсдаман, жуда хаёлпараст бўлиб қолганимга ҳамма ҳайрон. Дугоналарим хомуш қалбимга кўл солади, илита олишмайди. Анча-мунча севиғи изҳорларини рад жавоби билан қайтарар эдим, сўзсиз унутардим. Ўша тасодиф бўлди: менинг қалбимдан фақатгина Қувонч ўрин олди!

Бир куни кутилмаганда

ман, бу киши отаси, қизим, сизга совчи бўлиб келдик.

Мен қизарганча ерга термулиб қолдим. Бир ёқда йўқотган қолдузимни топганимдан, яқинлашиб келаётган бахтдан маст эдим. Қулогимга бошқа гап кирмасди. Қандай чой қўйдим, қай тарзда дастурхон ёздим, билмайман. Улар мени бироз қузатишди. Ўзларим лов-лов ёнарди. Бекиниб олай десам, тўғри келмайди.

— Қизим, кўп ташвиш қилманг, биз эртага келармиз.

Нима қилай, дарвозадан кузатиб чикдим. Не кўз билан кўрайки, Қувонч машинада китоб ўқиб ўтирарди. Бош қимирлатиб саломлашдик. Улар кетишди. Ёқмаган бўлсам-а, деган фикр менга тинчлик бермасди. Эртани, кеч бўлишини орзиқиб кутардим. Эртаси куни кўнғироқ овозидан сапчиб туриб кетганимни кўрган онам: "Ичкарига кир, ўзим очаман", деди. Суюниб кетдим.

Хуллас, Қувонч билан икковимизни кўриштиришди. Суҳбатимиз қисқасига кечди.

— Сўрасам айбга буюрмайсизми, очигини айтинг, кўнғил қўйган йигитингиз борми-йўқми? Кейин бир умрлик армон бўлиб қолсан.

— Бўлмаган. Ишонмасангиз, суриштириб кўринг.

— Мен бошқаларгамас, одамнинг ўзига ишонаман.

— Ўзингизда-чи?

— Бўлган, севганман. Отаси қариндошига узатиб юборди. Яхшилаб ўйлаб кўринг, рози бўлсангиз...

Жуда бахтиёр эдим. Келин бўлиб тушган уйим мени оҳарабодек ўзига тортарди. Ўқишни тугатиб, адвокат бўлиб ишга кирдим. Тўғрироғи, бунга қайнотам ёрдам берди. Икки қаватли дангиллама уй, еганим олдимда, емаганим ортимда эди. Бир қиз, бир ўғилнинг онаси бўлдим. Эрим, отаси билан катта бир дўконга қарашарди. Вақтлари ўлчанган, баъзан анча кеч келади, ишлари кўп. Боғчага болаларни мен олиб бораман. Улар мени кўярда-қўймай ҳайдовчиликка ўқитишиб, "Ласетти" олиб беришди. Бошида роса хурсанд бўлдим. Машинада болаларни боғчага қўйиб, ишга бораман. Ҳаммаси яхши эди.

Бир куни чорраҳадаги йўл чирокда тўхтадим. Ёнимдаги қаторда "Матиз" машинаси турар, ҳайдовчи эса ҳадеб мен томонга қарайверди. Иложи борича унга эътибор бермасликка ҳаракат қилдим. Лекин у ишхонамгача келиб, иш жойимни билиб кетди. Эртаси куни келсам, столимда бир даста гул. Котиба қиз: "Давлат деган йигит бериб кетди", деди. Елкамни қисиб кўя қолдим. Лекин юрагимга негадир гулгула тушганди. Эртаси куни тушга яқин ўша хушсу-

рат нусха тагин гул кўтариб кириб келди.

— Сиз менинг раҳматли Матлуба опамга роса ўхшар экансиз, узр-а, яқиндан танишим келди.

Жаҳлим чикди. Ўзи, машина минганимдан бери баъзан безбет ҳайдовчиларнинг хираликлари, гап ташлашларидан безор бўлгандим.

— Ҳой ука, менинг икки болам ва фариштадек умр йўлдошим бор, ҳозирок кетинг-чи. Бўлмаса... — дедим.

У кетиш ўрнига юрагини чангаллаб ўтириб қолди.

— Тушунинг, ёлғиз ўғилман, етаклашиб ўсаётган опам автохалокатда вафот қилган, келинг, сиз билан опа-ука бўлсам, дегандим, — деди.

Бир оз юмшадим. Давлат аввалига ҳар ҳафтада тансиқ егуликлар олиб келиб, бирга тушлик қиладиган бўлди. Бориб-бориб, ҳар куни келади-ган, латифалар айтиб, қулдирадиган бўлиб қолди. Ишқилиб, эримнинг қулогига ҳар хил гап-сўзлар етиб борма-син-да, дердим. Бора-бора унга ўрганиб қолаётгандим. Келмаса, нимадир етишмаёт-гандек бўла бошлади. Охири уни кўрсасам туролмайдиган бўлиб қолдим. Ҳатто котибамиздан ҳам рашк қила бошладим. У қизларни ўзига ром қиладиган дуркун йигит эди. Бир куни мени Сижжакка дам олишга таклиф қилди. Нега бордини-а, сохта меҳрибончиликка авралиб, шунчалик кўр бўламани? Бу даҳшатли хиёнат, бахтиқаро кунларнинг

бошланиши эди. У аслида мени, оиламни обдон ўрганган экан. Қалбимни забт этишдан мақсади бойлик ортириш бўлган-да. Бир куни туш пайти бораман, деди. Хурсанд бўлиб, кутиб турган эдим.

— Иккаламиз гаплашиб олсак бўладими? — деди жиддий оҳангда ва котибага "чиқиб турсангиз", деб уни хонадан чиқариб юборди.

Шу пайтда у чўнтагидан... иккимиз ёнма-ён ётганимиз, чўмилаётганимиз, хуллас, ҳар хил суратлар ола бошлади. Ичимга титроқ кирди.

— Ўн минг "кўк" идан бермасангиз, қувё болага, отасида, онасида, алоҳида-алоҳида қилиб жўнатаман. Монтаж қилиб, шармандангизни чиқараман!

— Мараз, ифлос! — дея уни бўғмоқчи бўлиб бақириб юбордим.

У кучли қўллари билан оғзимни бекитиб:

— Эртага тушгача келтирмасанг, суратлар айтилган жойда бўлади, — деди ва истеҳзоли қараганча чиқиб кетди.

Кечқурун уйга қандай етиб келганимни билмайман. Шундай гўзал турмушим, бахтим барбод бўлишига бир баҳя қолган. Қувонч мени бундай аянчли аҳволда ҳеч кўрмаган эди.

— Тинчликми, сенга нима бўлди, онаси?

— Одам босиб кетдим! — Бу ёлғон гап оғзимдан қандай чиқиб кетганини ҳалигача билмайман.

— Нима?! Қаерда?!

— Ўн минг доллар берсам, иш бости-бости бўлади, бўлмаса...

— Дилбар, бу нима деганинг, қотилликни пул билан беркитасанми?

— Сизга мен керакманми ёки пул?!

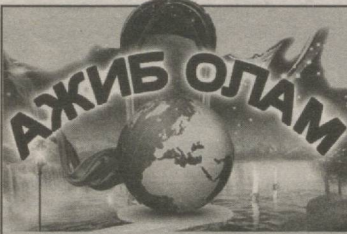
Эрим бир оғиз ҳам гапирмади, хуллас, айтилган пулни қўлимга тутқазди.

Сожида, сен билан учрашмасдан аввал ўша жирканч махлуққа талаб қилган пулни бердим, афт-башарасига тупурдим. Лекин эримдан ҳам хафаман. Айт, менга нега машина миндирди? Нега кўчада рудлага аёллар боғча айримлар бошқача қарашади, баъзан холи-жонига қўйишмайди. Ахир, ўшаларнинг ҳам қизлари, хотини, сингиллари бордир? Бирок, ҳаммасига ўзим сабабчиман. Биламан, бу гуноҳимни ҳеч нарса билан оқлашга ҳаққим йўқ... Менга ўзи нима етишмасди-а?

Эримга бор ҳақиқатни ҳали айтганим йўқ, қандай айтаман?! Йўқ, мен энди ўзимни кечира олмайман, бўлмаларимнинг юзига қандай қарайман, мен бахти қулган, йўқ, йўқ, бахти қулган аёлман!

У бошини рўлга урганча йиглар, мен эса Дилбар опага қандай таскин беришни билмасдим. Шу топда унинг эрига қилган хиёнатни болалик хотираларимга ҳам соя солгандай, ўша тасаввурларим хира тортаётгандай эди...

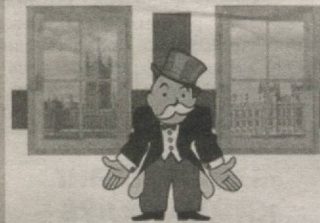
Камола ТОШПҲЛАТОВА,
журналист.

ДЕРАЗА СОЛИФИ

1696 йил Англияда деразалар учун солиқ жорий қилинган. Хонадон эгаларидан ҳар бир дераза учун солиқ олинмаган. У шундай тартибда йўлга қўйилганки, 10 тадан 14 тагача деразаси бўлганлар маълум нархда, 15 тадан 19 тагача деразаси борлар эса бошқа нархларда солиқ тўлашган ва ҳоказо. Дастлаб дераза солиқлари Уильям III нинг қироллик газнасини тўлдириш мақсадида йиғилган.

1747–1808 йилларда эса, бу каби солиқ тўловлари олти баробарга ошиб кетди. Ундан қочиб кутулиш амримаҳол эди. Ахир, ҳаммининг деразаси, албатта, кўча томонга қараган эди-да. Дераза солигининг қўлланилиши охир-оқибат шунга олиб келдики, инглиз шаҳарларида қад кўтарадиган янги биноларда деразалар сони кескин камайиб кетди. Ҳатто, бирортаям деразасиз бино қурганлар ҳам топиларди. Ушбу солиқ мамлакат иқтисодиётига бошқа томондан зиён ҳам еткази бошлади. Яъни, ойна ишлаб чиқариш саноатида инқироз сезили бошлади. 1851 йил ҳолати бўйича Англияда кейинги 50 йил ичида мамлакат аҳолиси сонининг кескин ўсишига қарамасдан ойна ишлаб чиқариш суръатида ўсиш йўқ эди.

Уша даврдаги инглиз тиббиётчилари бундай солиқ туридан шикоят қилишиб, унинг зарарли ва салбий оқибатларини ҳукуматга шундай қилиб айтишди: "Мамлакатда кўп-қаватли, аммо деразасиз уйлар кўп қурилмоқда. Бундай хонадонларда ҳаммиса зимистон ва намгарчилик ҳукмрон бўлиб, айнан шу муҳитдан эпидемиянинг ҳар хил турлари тарқалади".

1851 йилнинг сўнгига келиб, дераза солиғи бекор қилинди. Унинг ўрнига янги — уй солиғи жорий этилди. Айрим мутахассислар "қунчирик ўғирлиги" ибораси айнан дераза солиғи тўлаш пайдо бўлганини таъкидлашади. Аммо, криминалистика тарихида илк бора кундузги чироқлар ўғирлиги 1949 йил, яъни дераза солиғидан юз йил кейин содир бўлгани зикр этилган.

Шунга ўхшаш антиқа қонун Францияда ҳам қузелтилган. Дераза ва эшикларга солинадиган солиқ Наполеон Бонапарт томонидан жорий этилган бўлиб, 1798 йилдан 1926 йилгача амал қилган.

Наргиза СИДДИКОВА
тайёрлади.

ОТА ТАРБИЯСИ ЗАРУР ЭКАН

Дугоналарим мени жуда иродали аёлсиз, дейишарди. Ҳақиқатан ҳам тақдирнинг жуда кўп синовларини бошдан кечирдим. Бир қиз, бир ўғлим бор. Икки йил аввал турмуш ўртоғим автохалокат туфайли оламдан ўтди. Маъракалар ўтгач, қайнонамнинг бизга муносабати ўзгарди. Ҳар бир қадамимдан айб қидириб, жанжал чиқараверди. "Уйни бўшатиб қўйинг, кенжа ўғлимни уйлаймиз", дегач, унинг асл муддаосини тушундим. Уй таллашиб ўтиришни ўзимга эп кўрмай, ота-онамникига қайтиб бордим. Аммо, бахтга қарши, акаларим ҳам яхши қабул қилишмади. Болаларимни ўқситмаслик учун ўзимни қўлга олишим, кучли бўлишим керак эди. Туман марказидан ижарага

уй олиб, кўчиб ўтдим. Ўғлим бир ярим ёшда. Қизимни болалар боғчасига жойлаштирдим. Маҳалламизда яшовчи тадбиркор аёлдан иш сўраганим, "Уйда ўтириб тиксангиз ҳам бўлади", деб менга қўл машинаси олиб берди. Уч-тўрт сўм пул топдим, рўзгоримга баракка кирди. Уйлаб қарасам, барибир болаларимга ота тарбияси ниҳоятда керак экан. **Ёшим 32 да.** Маълумотим олий. Мактабда бошланғич синфларга дарс бераман. Ҳозир ҳомилдорлик таътилидаман. 40 ёшгача бўлган, касб-кори, уй-жойи тайин, болаларимга оталик меҳрини бера оладиган инсон билан оила қуриш ниятидаман.

САБОҲАТ,
Тошкент вилояти.

САРОБГА АЙЛАНГАН СЕВГИ

— Қизимнинг тақдирини ўйлаб, тахририятга келдим, — дейди самарқандлик Абдушукур ака. — Унга уйланмоқчи бўлган йигитни сўраб-суриштирганимда кўпчилик яхши фикр айтмаганди. Аммо аёлим: "Ниҳоланинг шу йигитда кўнгли бор экан, хўп дея қолинг, тагин севгининг уволти тутмасин", деб ҳоли-жонимга қўймади. Рози бўлдим. Тўйдан сўнг қизим тез-тез уйга келиб, ҳафталаб ётиб қоладиган одат чиқарди. Ҳар гал юзи, қўллари кўқарган бўлиб, сабабини сўрасак, йиқилиб тушдим, эшикка уриб олдим, деб қўя қоларди. Кўнглим ноҳушликни сезса-да, унинг ҳаётига аралашшига андиша қилдим. Ҳомилдорлик даврини жуда оғир ўтказди. Шу десангиз, боласи етти ойлик бўлганида куёвимиз ичиб келиб, қорнига тепибди ва... Минг афсуски, шифокорлар боланинг ҳаётини сақлаб қолишолмади. Бунга чидай олмай, кудамникига бориб, куёв билан очикчасига гаплашмоқчи бўлганимни эшитган қизим, онасига: "Ўзим пиширган ош, чидайман, ҳеч қим менинг ҳаётимга аралашмасин", дебди. Орадан уч йил ўтгач, куёвим "Ҳомилдор бўлмапти", деган баҳона билан уни ҳайдаб юборди. **Севи деб ўйлагани сароб бўлиб** чиқганини сезган Ниҳола йиғлаб-йиғлаб, ажрасишга рози бўлди. Ёшлар ўткинчи ҳою-ҳавасни деб ҳаётини поймол этмаслиги учун биз катталар ҳушёр туришимиз зарур экан. Ниҳоланинг **ёши 26 да.** Маълумоти ўрта. Самарқанд вилоятида яшовчи 30-35 ёшдаги йигит бўлса узатамиз.

АБДУШУКУР АКА,
Самарқанд вилояти.

КЕЧИРОЛМАДИМ

Уч қизим бор. Ўзим харбий соҳада ишлаб, нафақага чиққанман. Бўш ўтирмаслик учун ҳайдовчилик қиламан. Икки қизимни узатиб, неварали бўлдим. Кенжатоим 19 ёшга тўлди. Аёлим мендан етти ёш кичкина. Тайинли касб-кори йўқ, уч-тўрт сўм пул топиб, рўзгорга ҳисса қўшай демайди. Аммо жуда молпараст. Рўзгорни бекам куёт қилиб қўйсам-да, қилдан қийқ кидириб, мендан пул талаб қилиб, жанжал кўтараверади. Қуда-андала бўлгач, бошқаларга ўрнат бўлиш ўрнига, унинг инжиқликлари баттар авж олди. Бир куни Сурхондарёга қариндошларимни кўргани бориб, икки-уч кун қолиб кетдим. Уйга қайтсам, эшик кулф. Аёлимга кўнгирик қилсам, телефони ўчирилган. Қизимдан сўрасам, онаси дуғонаси билан оромгоҳга дам олгани кетишганини айтди. Айтилган манзил бўйича излаб бордим... Қўлдан бери ҳаётида бошқа инсон борлигини сезиб юрардим. Аммо бунга сира ишонгим келмасди. Қисматимда бор экан-да, охири судга мурожаат қилишга мажбур бўлдим...

Ёшим 58 да. Шаҳар марказида икки хонали уйим бор. Топнатурганимга сабр-қаноат қилиб, ҳурматимни жойига қўйиб яшайдиган аёл бўлса, уйланам.

МИРОЛИМ,
Тошкент шаҳри.

ДУГОНАМНИНГ АРМОНИ

Жиззах вилоятида яшовчи муҳлисларингиз номидан мактуб юбораяпман. Кимнингдир кўнглига йўл топиб, умр йўли давомида унга ҳамдард, яқин инсонини учратишда туртки бўлиб келаётганингиз учун сизлардан миннатдоримиз. Ҳамкасбим, маслаҳатгўйим Садоқат исмли дуғонамнинг келажаги учун қайғурганим сабабли сизларга мурожаат қилишни лозим деб топдим. Садоқат оилада тўнғич фарзанд. Отаси вафот этганидан сўнг оила таъвишини ўз зиммасига олди. Ёлғиз ўзи синглисини узатиб, икки укасини уйлантирди. Ҳамиша онасининг кўнглига қараб иш тутайди. Оилада ҳам опа, кези келганида ука-синглиларига оталик вазифасини бажариб келмоқда. Жигарларининг ярим кўнгли ўқимаслиги учун турмушга чиқиб орзу-ҳавасидан четда қолиб кетмоқда. Қузатаман, кўнглида армони бор. Унинг ҳам кимнингдир суюкли ёри, шириндан-шакар фарзандларининг онаси бўлишга ҳаққи бор-ку! Садоқатнинг **ёши 38 да.** Жиззах ёки яқин қўшни вилоятларда яшовчи, турмушдан ажрашган, фарзандлари бор иймонли, кўнгли тоза 40 ёшгача бўлган инсон бўлса ҳамкасбимизни узатардик.

ОДИНА,
Жиззах вилояти.

ОЛТИ ОЙЛИК «СИРДОШ»

Опам ўғлини уйлантирганида қуда тарафдан келган Шокира исмли аёл билан танишиб қолдим. Унга бева эканини, агар ишончли одам бўлса, турмушга чиқиш ниятим борлигини айтдим. Кўп ўтмай, Шокира опа хоразмлик бир кишига телефон рақамимни берганини маълум қилди. Аёли оламдан ўтган, икки ўғлини уйлантириб, уйли-жойли қилган Отабек ака билан гаплашганимда анча бамаъни одамдек туюлди. У уйини сотиб, пойтахтдан уй олиш нияти борлигини айтганида хурсанд бўлдим. Олти ойча у билан телефонда гаплашиб юрдик. Бир куни менга Хоразмга келинг, сизни вокзалда кутиб оламан, уч-тўрт нафар қариндошларга кичкинагина белги бериб, сўнг яшамверамиз, деб қолди. Пойтахтдан нарига ўтмаганман, ўзингиз келинг, аввал учрашайлик, десам, "Эр керак бўлгандан кейин келасиз-да", деди қулиб. Унинг ҳазилнамо айтган бу сўзлари ҳақорат бўлиб, қалбимга ботди. Аёл қалбини ўйинчоқ қилиб ўйнайдиган олти ойлик ҳамсўхбатим билан хайрлашдим. "Оила ва жамият" газетасини ишончли дўст деб билиб, сизларга мурожаат қилаяпман. **Ёшим 47 да.** Тўйхонада иш юритувчи бўлиб ишлайман. Бир нафар ўғлим бор. Раҳматли турмуш ўртоғимдан мерос қолган ҳовлини унинг номига ўтказиб бердим. Аёли оламдан ўтган ёки қонуний ажрашган, 50 ёшгача бўлган инсон билан турмуш қуриш ниятидаман.

НОЗИМА.

ХАЙРЛИ ИШНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ

— "Оила" бўлимига келганим, синглим.

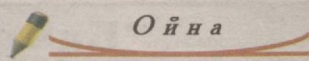
— Келинг, эшитамиз.

— Жасур исмли оғайним ўтган йили шу бўлим орқали андижонлик Рисолат исмли жувон билан танишиб, турмуш қуришганим. Пойтахтга иш билан келаётганимни эшитган дўстим, тахририятдан рафиқасининг сурати ҳамда ҳужжатларини қайтариб олишимни илтимос қилди ва сизлардан жуда миннатдор эканини айтиб юборди.

Дарвоқе, Рисолатнинг турмушга чиққанидан беҳабар бўлганимиз учун унинг телефон рақамини яна икки-уч нафар улар ушбу рақам билан боғлана олишмаганини айтишган, бироз тушунмовчиликлар юзга келганди. Агар Жасур ва Рисолат оила қуришгани ҳақида бизга ўз вақтида маълум қилишганида эди, бундай ҳолатлар юзга келмаган бўларди.

Уларнинг бахтли яшаётганини кечроқ эшитган бўлсак-да, жуда хурсандимиз ва бахтли бўлишини тилаймиз.

БАХТ ТИЛЛОДАМИ?

Хиёбон оралаб борарканман, менадан икки-уч кадам олдинда бораётган аёлларнинг гап-сўзлари тасодифан кулоғимга чалинди. Улардан бири қиз чиқариш тараддудида юрганини, кудалари тўйни тезлаштириш истагида эканини айтиб қолди. Шунда иккинчиси:

— Ҳа, опажон, тезроқ ўтказиб юбора қолинг, бўладиган ишнинг бўлгани яхши-да, — деди.

— Ҳали тайёргарлигимиз йўқ-да. Қизим тушмагурнинг кулоғи билан бўйнига тилла тақинчоқ олиб беришим керак экан. Ҳўп, тўй кунини белгилаб тураверайлик, унга олиб бераман, десам, "Ойижон, аввал тақинчоқларни олайлик, ҳозирдан сепимни бекам куёт қилмасангиз, борган жойимда умримнинг охиригача тилим қисик бўлади-ку", деб оёқ тираб олган. Бу, тақинчоғи қурмагур арзон бўлса экан...

— Нима дейсиз энди, кўпдан айрилсангиз ҳам бир бало, — дейди иккинчи аёл, — замоннинг талаби шу эмиш. Муҳими, бахтли бўлиш-ку, намунча булар зебу зийнатга ружу қўйишмаса?!

Бу икки аёлнинг айтган гапларини

йўл-йўлакай ўзимча мулоҳаза қилиб келдим. Ҳақиқатан ҳам, нега менинг тенгқурларим, таниш-нотаниш дугоналарим ўттинчи хою-ҳавасларга берилишяпти? Эндигина мустақил ҳаёт оstonасига кадам қўётган қизлар ҳали бирор касб-хунар эгаси бўлмасидан олдин кимларга тақлид қилишяпти? Ана шундай фаромуш хаёллар билан амалиёт ўтаётган таҳририятга кирсам, ҳамхонам — воёга етказает-

ган икки фарзанди тақдирини ўйлаб яшаётган опа ҳам бироз хомуш кўринди. Унинг ҳам тўй тараддудида юрганини билардим. Ҳозиргина ўзим эшитган гапларни айтиб берсам, ўзиям тўлиб турган эканми, бирдан дардини дастурхон қила кетди:

— Биласиз, синглим, яқиндагина "куёв товоғи"ни олудим. Бўлажак келинимнинг холаси мени бироз хафа

ИСТАЛГАН ВАҚТДА ЎЗГАРТИРИЛАДИ

Никоҳ шартномасидаги келишувларни ўзгартириш, зарурат туғилганда, ушбу шартномани бекор қилиш мумкинми?

Ж. ҲАКИМОВА.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 32-моддасига асосан:

"Никоҳ шартномаси эр-хотиннинг келишуви билан исталган вақтда ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин. Никоҳ шартномаси қандай шаклда тузилган бўлса, унинг ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши ҳам шундай шаклда амалга оширилади.

Никоҳ шартномасини бажаришдан бир томонлама бош тортишга йўл қўйилмайди. Никоҳ шартномаси эр-хотиндан бирининг талаби билан Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексига белгиланган асослар ва тартибда суднинг ҳал қилув қарори билан ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин.

Никоҳ тугатилган пайтдан бошлаб никоҳ шартномасининг амал қилиши ҳам тугайди, никоҳ шартномасида никоҳ тугатилганидан кейинги давр учун назарда тутилган мажбуриятлар бундан мустасно".

Меҳринисо АТАМИРЗАЕВА,
Миробод туман 8-сон ДНИ нотариуси.

ТОПИБ ОЛСАНГ, ЯШИРМА!

Танишим тилла соат олдим, деганди. Бир куни уни тақиб юрганида тасодифан ўз эгаси кўриб қолибди. Билсак, аслида у соатни топиб олган, эгаси уни тушириб қўйган жойига келиб сўраганида соатни кўрмаганини айтган экан. Ушга киши "Буни менадан яширганингиз учун қонуний жавобгарлик белгиланганини биласизми?" дебди. Чиндан ҳам шундай қоидалар борми?

Ж. Тўхтаев.

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 62-моддасига мувофиқ:

"Топиб олинган ёки тасодифан қўлига тушиб қолган қиймати энг кам иш ҳақининг уч бараваридан ортиқ бўлган ўзганинг мол-мулкани яшириш — энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади."

Саволга Китоб туманидаги "Кафолат" адвокатлик бюроси адвокати Тошпўлат МУЗАФАРОВ жавоб берди.

ОТА-ОНАЛИК ҲУҚУҚИ

ва ундан қандай ҳолатларда махрум қилинади?

Қайси ҳолларда ота-она фарзандига нисбатан ота-оналик ҳуқуқидан махрум қилиниши мумкин?

Д. ШОКИРОВА.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 79-моддасига мувофиқ:

"Ота-она (улардан бири) қуйидаги ҳолларда:

ота-оналик мажбуриятларини бажаришдан бош тортса, шу жумладан алимент тўлашдан бўйин товласа;

узрсиз сабабларга кўра ўз боласини туғуруқхона ёки бошқа даволаш муассасасидан, тарбия, аҳолини ижтимоий химоялаш муассасаси ва шунга ўхшаш бошқа муассасалардан олишдан бош тортса;

ота-оналик ҳуқуқини суиистеъмол қилса, болаларга нисбатан шафқатсиз муомалада бўлса, жумладан жисмоний куч ишлатса ёки руҳий таъсир кўрсатса; муттасил ичкиликбозлик ёки гиёҳвандликка мубтало бўлган бўлса;

ўз болаларининг ҳаёти ёки соғлиғига ёхуд эри (хотини) нинг ҳаёти ёки соғлиғига қарши қасддан жиноят содир қилган бўлса, ота-оналик ҳуқуқидан махрум қилиниши мумкин."

Мазкур Кодекснинг 80-моддасида ота-оналик ҳуқуқидан махрум қилиш тартиби белгиланган.

Саволга Бўка тумани ФХДё бўлими мудири Солиҳа ЎРМОНОВА жавоб берди.

СПОРТ... СПОРТ... СПОРТ...

ТАЭКВОНДОЧИЛАР ТОШКЕНТДА

25-28 май кунлари пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" спорт саройида таэквондо (WTF) бўйича XXI ҳамда таэквондонинг "Пумсе" йўналиши бўйича III Осиё чемпионатлари ўтказилмоқда.

Мазкур чемпионатда қитъанинг 34 давлатидан 542 нафар таэквондо устаслари голиблик учун баҳс юритадилар.

Мусобақаларнинг биринчи куни "Пумсе" йўналиши бўйича беллашувлар ўтказилиб, дастлабки голиб ва совриндорлар аниқланди. Эътиборлиси, ушбу мусобақаларда совринли ўринларни эгаллаган спортчилар сафидан мамлакатимиз вакиллари ҳам ўрин эгаллашди.

Жумладан, тажрибали спортчимиз Раҳим Ҳожиматов фахрийлар ўртасидаги баҳсда олтин медални қўлга киритган бўлса, ўсмирлар ўртасидаги жуфтлик баҳсида Антон Кан ва Марина Ким Осиё чемпиони бўлди. Катталар ўртасидаги баҳсда Баҳодир Аловхонов бронза медални билан тақдирланди.

Кеча XXI Осиё чемпионатининг кўруги яъни яқмама-якка жанг йўналиши бўйича 46 кг., 49 кг., 54 кг. ва 58 кг. вазн тоифаларида мусобақалар ўтказилди.

Пойтахтимизда бошланган таэквондо (WTF) бўйича XXI Осиё чемпионатида 12 нафар, таэквондо "Пумсе" бўйича III Осиё чемпионатида эса 16 нафар спортчимиз Ватанимиз шарафини химоя қилмоқда.

XXI Осиё чемпионатида ҳар бир вазнда 1-6 ўринларни эгаллаган спортчилар 2016 йил Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ўтказиладиган XXXI ёзги Олимпиада ўйинларига дастлабки рейтинг очколарини қўлга киритадилар.

«БАВАРИЯ» ЭНГ ҚИММАТ КЛУБ

"Brand Finance" агентлиги 2014 йилнинг энг қиммат футбол брендлари рўйхатини тузиб чиқди.

Унга кўра ҳамон «Бавария» клуби биринчи ўринда бормоқда. Ушбу футбол бренди 896 миллион АҚШ долларига баҳоланмоқда. Кейинги ўринда "Реал" ва "Манчестер Юнайтед" брендлари бормоқда.

Қуйида 2014 йилнинг энг қиммат футбол брендлари келтирилган:

- 1) «Бавария» — 896 миллион доллар
- 2) «Реал» — 768 млн.
- 3) «МЮ» — 739 млн.
- 4) «Барселона» — 622 млн.
- 5) «Манчестер Сити» — 510 млн.
- 6) «Арсенал» — 505 млн.
- 7) «Челси» — 502 млн.
- 8) «Ливерпуль» — 469 млн.
- 9) «Боруссия» — 327 млн.
- 10) «ПСЖ» — 324 млн.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Таҳририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмуни учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

9 772 010 760 007

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Дилором МАТКАРИМОВА
Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ
Мусахҳилар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темура кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 538. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ, Адади — 9731. Баҳоси келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

12 15